

بررسی پاسخ‌های بیانی کودکان ۲/۵ ساله فارسی زبان به آزمون تصویری بیان اسامی

امین مدرسزاده *

چکیده

مقدمه: این پژوهش به منظور بررسی توصیفی پاسخ‌های کودکان فارسی زبان طبیعی ۲/۵ ساله به آزمون تصویری بیان اسامی در حجم نمونه‌ای مناسب از لحاظ آماری، انجام شد.

مواد و روش‌ها: تعداد ۶۰ کودک ۲/۵ ساله از ۳۲ مهدکودک در شهر اصفهان به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شده، مورد ارزیابی قرار گرفتند. داده‌های به دست آمده از آزمون تصویری بیان اسامی، با استفاده از روش‌های آماری توصیفی (میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر نمرات، درصد پاسخ‌های صحیح) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: این پژوهش نشان داد که آیت‌های مربوط به مقوله «اعضای بدن» و «پوشاک»، از بیشترین درصد پاسخ‌های صحیح در این گروه سنی برخوردار هستند. از طرفی آیت‌های انتزاعی، آیت‌هایی که اهمیت یا کاربرد کمی برای کودک در این سنین دارند و آیت‌هایی که کودک تجربه اندکی از آن‌ها دارد، همگی دارای درصدهای پایینی هستند.

نتیجه‌گیری: آزمون بیان اسامی به خوبی نمی‌تواند توانایی بیان اسامی را در گروه سنی مورد مطالعه نشان دهد و دارای نواقصی چون کمی تعداد آیت‌ها در اکثر مقولات و کیفیت نامطلوب بعضی از تصاویر است، که باید اصلاح شود. همچنین با توجه به داده‌های این پژوهش می‌توان به ویژگی‌های اساسی آیت‌های انتخابی جهت آموزش اسامی پی برد.

کلید واژه‌ها: کودک، رشد واژگانی، بیان اسامی، آزمون تصویری بیان اسامی

تاریخ دریافت: ۸۹/۲/۱۹

تاریخ پذیرش: ۸۹/۵/۲۴

مقدمه

بین صورت زبان، پدیده‌های جهان خارج و مفاهیم ذهنی ما وجود دارد (۳). کلمه به زعم Luria اساسی‌ترین عنصر در این نظام پیچیده است و در مقام اشاره به اشیاء، افعال و روابط مابین وقایع، در حقیقت تجربه فرد را به صورت رمز (Code) در آورده، آن گاه باعث ثبت یا انتقال آن می‌گردد (۴). از میان انواع کلمات (صفات، اسامی، قیود، ضمایر، حروف اضافه و غیره)، اسامی (Noun) از اهمیت قابل ملاحظه‌ای برخوردار هستند. این اهمیت، در حیطه آسیب‌شناسی گفتار و زبان (Speech and language pathology)، چه به لحاظ تقدم آن‌ها در روند رشد زبان کودک نسبت به سایر انواع کلمات (۸-۵) و چه به لحاظ

زبان بخشی از ساختار ذهنی (Mental structure) و روان‌شناختی (Psychological structure) انسان است که با استفاده از مفاهیم (Concepts)، امکان مقوله‌بندی (Categorization) جهان و موجودات آن را فراهم می‌سازد و همچنین به عنوان ابزاری کارآمد برای ایجاد ارتباط با دیگران به کار برده می‌شود (۱). این نظام یا ساختار ذهنی، خود از چند نظام بنیادین تشکیل شده است که عبارت از واج‌شناسی (Phonology)، صرف (Morphology)، نحو (Syntax)، معناشناسی (Semantics)، و کاربردشناسی (Pragmatics) است (۲). معناشناسی، به مطالعه شبکه روابطی می‌پردازد که

* کارشناس ارشد، گروه گفتاردرمانی، دانشکده علوم توان‌بخشی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان، اصفهان، ایران.

Email: a.modarrezadeh@gmail.com

نقش اساسی آن‌ها در تحول و تکامل دانش مفهومی (۹) قابل توجه و بررسی است.

از طرف دیگر، در رشته آسیب‌شناسی گفتار و زبان در ایران، تاکنون ارزیابی توانایی بیان اسامی در کودکان فارسی زبان، با استفاده از ابزارها، شیوه‌های سلیقه‌ای، ناهمگون و متنوع صورت گرفته است. از جمله تبعات این ناهماهنگی این خواهد بود که تصاویر و فعالیت‌های مورد استفاده، از نظر سطح دشواری با گروه سنی و میزان توانایی‌های مراجعین مناسبت نداشته باشد.

آزمون تصویری بیان اسامی که به تازگی پایایی و روایی آن طی دو پژوهش قبلی ثابت شده است، می‌تواند راه را برای رسیدن به وحدت رویه بین درمان‌گران در زمینه بیان اسامی هموار سازد (۱۱، ۱۰). اما قبل از به کارگیری این ابزار در محیط بالینی، باید اطلاعات کافی در مورد نحوه عملکرد کودکان طبیعی در پاسخ به آن وجود داشته باشد، تا بتوان عملکرد کودکان مشکوک به داشتن اختلالات گفتار و زبان را با عملکرد گروه همتای طبیعی مقایسه و در مورد آن‌ها قضاوت نمود (۱۲). به همین منظور در این پژوهش، پاسخ‌های بیانی کودکان ۲/۵ ساله فارسی زبان و طبیعی اصفهانی با استفاده از این ابزار مورد ارزیابی قرار گرفت. طبق نتایج جستجو در منابع کتابخانه ملی ایران، پایگاه مجلات و نشریات ایران و پایگاه پایان‌نامه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری، تاکنون در ایران پژوهشی به این منظور انجام نشده است. در میان تحقیقات صورت گرفته در خارج از کشور، در سه پژوهش که البته مربوط به سن اکتساب اسامی هستند، عملکرد کودکان در نامیدن تصاویر مورد بررسی قرار گرفته است. در پژوهش Alvarez و Cuertos، هنجارهای سن اکتساب عینی (Objective age of acquisition) ۳۲۸ اسم در زبان اسپانیایی به دست آمد. نتیجه مهم این پژوهش این بود که سن اکتساب عینی کمتر از سن اکتساب تقریبی (Estimated age of acquisition) تحت تأثیر بسامد کلمه و میزان آشنایی فرد با آن قرار دارد (۱۳). در پژوهشی که توسط Miranda و همکاران انجام شد، عملکرد کودکان

برزیلی در رابطه با نامیدن، پیچیدگی و میزان آشنایی با ۴۰۰ تصویر با عملکرد کودکان آمریکای شمالی مورد مقایسه قرار گرفت. در این پژوهش چنین مشخص شد که کودکان برزیلی و کودکان آمریکای شمالی، در نامیدن ۵۹ تصویر نام‌هایی به غیر از نام مد نظر آزمون‌گر را به کار می‌برند (۱۴). در پژوهشی نیز که توسط Chalard و همکاران صورت گرفت، سن اکتساب عینی ۲۳۰ اسم در زبان فرانسوی تعیین شد. نتیجه این پژوهش این بود که سن اکتساب عینی پیش‌بین بسیار قوی در عملکرد نامیدن شفاهی و نوشتاری است (۱۵).

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر، یک مطالعه توصیفی بوده، که به صورت مقطعی انجام شده است. جامعه آماری را کودکان ۲/۵ ساله فارسی زبان مهدکودک‌های طبیعی شهرستان اصفهان تشکیل می‌دادند. مطابق آن چه که در متون آمار و روش تحقیق پیشنهاد شده است، در این نوع مطالعات، هر یک از زیر گروه‌های مورد مطالعه باید حداقل ۲۰ تا ۵۰ آزمودنی را شامل شوند (۱۶، ۱۷). با توجه به این مطلب، نمونه مورد مطالعه شامل ۶۰ کودک از ۳۰ مهدکودک خصوصی تحت نظارت اداره بهزیستی شهرستان اصفهان بود، که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. منطق استفاده از این شیوه این بود که چون فهرست کاملی از کل افراد جامعه آماری در دسترس نیست، این روش کارآمدتر از نمونه‌گیری ساده است. با استفاده از این روش، می‌توان یک نمونه معرف از جامعه مورد نظر انتخاب کرد و دقت برآورد را افزایش داد (۱۸). معیارهای خروج آزمودنی‌ها از مطالعه در این پژوهش عبارت بودند از: ۱- دو زبانه بودن کودک ۲- داشتن مشکل بینایی یا شنیداری محسوس (بر اساس اطلاعاتی که از دو پرسش‌نامه «والدین» و «اولیای مهدکودک» به دست می‌آمد)؛ به نحوی که بر اساس نظر والدین یا اولیای مهدکودک، مزاحم یادگیری در مدرسه یا انجام تکالیف کودک شود ۳- داشتن مشکل رفتاری و یا آموزشی در خانه یا

شرکت در این پژوهش بود و موجب حذف کودک مربوطه از دور بررسی می‌شد. تکمیل این دو پرسش‌نامه، قبل از شروع ارزیابی انجام می‌شد.

آزمون‌گر (آسیب‌شناس گفتار و زبان) هنگام برقراری ارتباط با کودک، توانایی‌های گفتاری و زبانی کودک را (به طور غیر رسمی) ارزیابی نمود و در صورت مشاهده علائم مشکوک به هر گونه اختلالی، آزمودنی از فهرست افراد مورد مطالعه حذف می‌شد و برای ارزیابی دقیق و ارایه خدمات بالینی مورد نیاز، به مراکز گفتاردرمانی ارجاع داده می‌شد.

پس از انتخاب نمونه، برقراری ارتباط و آشنایی لازم با هر کودک به منظور آماده کردن آن‌ها برای پاسخ به آزمون صورت می‌گرفت. سپس در محل مناسب، آزمون بیان اسامی به طور انفرادی برای هر کودک انجام می‌شد. نحوه اختصاص این امتیازات از این قرار بود که در صورت نام بردن صحیح، امتیاز ۱، در صورت بیان اسمی که از لحاظ معنایی بسیار نزدیک به نام تصویر مورد نظر بود، امتیاز ۰/۵، و در صورت سکوت یا بیان نام اشتباه، امتیاز ۰ داده می‌شد. لازم به ذکر است که موارد بسیار نزدیک، از قبل مشخص شده‌اند (۱۱)، (۱۰).

پس از اتمام اجرای این آزمون در تمام نمونه‌ها، میزان امتیازی که به هر تصویر تعلق گرفته بود، محاسبه شد. با توجه به این که حداکثر امتیاز هر پاسخ صحیح ۱ بود، بنابراین اگر تمام آزمودنی‌ها به یک تصویر پاسخ صحیح بدهند، امتیاز آن تصویر برابر ۶۰ و درصد پاسخ به آن تصویر معادل ۱۰۰ می‌شود. به منظور بررسی نحوه پاسخ‌دهی آزمودنی‌ها به آزمون‌های آزمون تصویری بیان اسامی، ۷۴ آزمون این آزمون به ۱۵ طبقه اجزای خانه (۴ آزمون)، اعضای بدن (۳ آزمون)، پدیده‌های طبیعی (۳ آزمون)، پوشاک (۴ آزمون)، حیوانات (۱۲ آزمون)، خوردنی‌ها (۲ آزمون)، موارد گوناگون (۱۱ آزمون)، گیاهان (۲ آزمون)، لوازم التحریر (۲ آزمون)، لوازم خانگی (۷ آزمون)، میوه‌ها و سبزیجات (۵ آزمون)، وسایل آشپزخانه (۵ آزمون)، وسایل بازی (۳ آزمون)، وسایل شخصی (۶ آزمون)، وسایل نقلیه (۵ آزمون) تقسیم شد. این تقسیم‌بندی مطابق تقسیم‌بندی Cycowicz

مهدکودک ۴- استفاده از سمک. بدیهی است که معیار ورود، عدم وجود هیچ یک از موارد یاد شده بود. لازم به ذکر است که در صورت حذف شدن یک کودک از مطالعه، آزمودنی دیگری از همان مهدکودک بر اساس جدول اعداد تصادفی انتخاب می‌شد.

در این پژوهش، از آزمون بیان اسامی استفاده شد، که اطلاعات توصیفی و مشخصات روان‌سنجی آن بدین شرح است:

آزمون تصویری بیان اسامی دارای ۷۶ تصویر است که ۲ تصویر اول آن برای توجیه آزمودنی بوده، بقیه کارت‌های اصلی آزمون هستند. مقدار آلفای محاسبه شده برای آزمون بیان اسامی برابر با ۰/۹۵۴ و مقادیر آلفا برای دو نیمه نیز به طور تقریبی یکسان است (به ترتیب ۰/۹۱۰ و ۰/۹۱۳)، ضریب همبستگی بین دو نیمه نیز بیش از ۰/۹۲ است و ضریب دو نیمه گاتمن نیز معادل ۰/۹۶۰ است (۱۱، ۱۰).

شایان ذکر است که تصاویر هدف در این آزمون، به صورت سیاه و سفید و تا حد امکان بسیار شبیه به نظیر واقعی آن در عالم خارج ترسیم شده‌اند. این آیتم‌ها به صورت تصادفی و نه طبقه‌بندی شده، در کنار هم قرار گرفته‌اند؛ به طوری که آئیمی از طبقه حیوانات در کنار آئیم دیگری از طبقه پوشاک است.

پرسش‌نامه والدین دارای ۸ سؤال چند گزینه‌ای بوده، که طی آن‌ها، به ترتیب تاریخچه ابتلای کودک به بیماری خاص، عیوب بینایی، شنوایی، وجود مشکلات رفتاری در خانه و دو زبانی کودک مورد پرسش قرار می‌گرفت و در بخش دیگر پرسش‌نامه، رضایت‌نامه آن‌ها مبنی بر شرکت فرزندشان در پژوهش دریافت می‌شد.

پرسش‌نامه اولیای مهدکودک نیز شامل ۵ سؤال چند گزینه‌ای در مورد وجود یا عدم وجود مشکلات کودک در زمینه‌های آموزشی بینایی، شنوایی و رفتاری است. این پرسش‌نامه توسط آزمون‌گر و در حین مصاحبه با مربی کودک مورد نظر تکمیل می‌شد. مثبت بودن جواب هر یک از سؤالات این دو پرسش‌نامه به منزله نداشتن شرایط لازم برای

نتیجه‌گیری

این پژوهش، با هدف بررسی نحوه پاسخ‌دهی کودکان ۲/۵ ساله به آزمون بیان اسامی انجام شد. نتایج به دست آمده، گویای تمایلات کلی در رشد مهارت نامیدن در دوره رشد طبیعی در جمعیت کودکان ۲/۵ ساله است، که در ادامه به آن‌ها پرداخته خواهد شد. با توجه به داده‌های به دست آمده، چنین مشخص می‌شود که توانایی نامیدن کودکان در این گروه سنی دارای محدودیت‌هایی است که میزان پاسخ‌های صحیح آن‌ها را در نامیدن تصاویر تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. به طور اختصاصی‌تر، هنگامی که تصاویر دارای این ویژگی‌ها باشند، به احتمال کمتری در هنگام دیدن تصاویر مربوط به آن‌ها نامیده می‌شوند: (۱) نمونه ناشایع‌تری از مقوله مربوط خود باشند (۲) با توجه به سبک و محیط زندگی، کودک تجربه کمتری از آن‌ها داشته باشد (۳) کاربرد یا اهمیت کمی برای کودک داشته باشد (۴) انتزاعی باشد و (۵) جزیی از کل باشد.

این مورد به تفصیل در ادامه شرح داده می‌شود.

- نمونه ناشایع‌تر بودن: در این مطالعه بیشترین تعداد آیت‌هایی که معیار ۷۵ درصد را احراز نموده‌اند، دارای این ویژگی هستند. در مقوله حیوانات تنها آیت‌های «گره» و «پروانه» معیار ۷۵ درصد را کسب نموده‌اند و هیچ یک از ۹ آیت دیگر این معیار را به دست نیاورده‌اند. این ۲ آیت چه در خانه و چه در محیط مهدکودک جزء شایع‌ترین نمایندگان طبقه حیوانات هستند. با این حال آیت «موش» نیز که برای کودکان در این سن آشنا می‌باشد، معیار ۷۵ درصد را کسب نموده است و این خلاف نتایج دارایی و نصر اصفهانی است. در مقوله میوه‌ها نیز آیت‌های «انار» و «هویج» معیار ۷۵ درصد را کسب نموده‌اند، که در مورد آیت

و همکاران در هنجاریابی نامیدن ۴۰۰ تصویر در کودکان ۵ تا ۶ ساله است (۱۹).

یافته‌ها

داده‌های توصیفی به دست آمده مربوط به آزمون بیان اسامی در جدول ۱ آمده است. حداکثر امتیاز در هر آزمون برای هر آزمودنی، ۷۴ است، که همان طور که ملاحظه می‌شود هیچ یک از آزمودنی‌ها حداکثر امتیاز را کسب ننموده‌اند. درصد پاسخ‌ها به هر یک از آیت‌های این آزمون در جدول ۲ آمده است.

در مطالعات مختلف معیار اکتساب هر آیت اسمی در هر گروه سنی، مقدار ۷۵ درصد پاسخ صحیح به آن آیت در جمعیت مورد مطالعه است (۱۹). بنابراین با توجه به درصدهای مندرج در جدول ۲، چنین مشخص می‌شود که درصد پاسخ‌های صحیح به ۴۰ آیت از ۷۴ آیت این آزمون کمتر از ۷۵ درصد بوده، می‌توان گفت که این آیت‌ها در این گروه سنی اکتساب نشده‌اند. با تقسیم‌بندی آیت‌ها به ۱۵ مقوله فوق‌الذکر مشخص می‌شود که تنها دو مقوله اعضای بدن و پوشاک هستند که به تمامی آیت‌های مربوط به آن‌ها در بیشتر از ۷۵ درصد از موارد پاسخ صحیح داده شده است و در تمامی ۱۳ مقوله دیگر حداقل یک آیت وجود دارد، که معیار ۷۵ درصد را احراز نموده است. در دو مقوله خوردنی‌ها و لوازم التحریر که هر یک تنها از دو آیت تشکیل شده‌اند، هیچ یک از آیت‌ها معیار ۷۵ درصد را احراز نموده‌اند. در مقوله گیاهان که باز تنها از دو آیت تشکیل شده است، تنها یکی از آیت‌ها معیار ۷۵ درصد را احراز نموده است. آیت‌های «دست» و «پرچم» به ترتیب بیشترین و کمترین درصد پاسخ‌ها را به خود اختصاص داده‌اند. این نتایج در جدول ۳ به طور خلاصه آمده است.

جدول ۱. آمار توصیفی امتیازات بیان اسامی در گروه سنی مورد مطالعه

گروه سنی	تعداد	میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر
۲/۵ ساله	۶۰	۴۹/۰۹	۱۲/۰۴	۱۳/۵	۶۹/۵

جدول ۲. درصد پاسخ‌های صحیح به هر یک از آیتم‌های آزمون تصویری بیان اسامی (به ترتیب صعودی)

ردیف	نام آیتم	درصد پاسخ‌های صحیح	ردیف	نام آیتم	درصد پاسخ‌های صحیح	ردیف	نام آیتم	درصد پاسخ‌های صحیح	ردیف	نام آیتم	درصد پاسخ‌های صحیح
۱	پرچم	۲۱/۶	۲۱	هویج	۵۱/۶۶	۴۱	عینک	۷۵	۶۱	چشم	۸۸/۳۳
۲	آدم برفی	۲۷/۵	۲۲	آب	۵۳/۳۳	۴۲	لامپ	۷۵/۸۳	۶۲	کفش	۸۹/۱۶
۳	آتش	۲۸/۳	۲۳	دختر	۵۵	۴۳	گل	۷۸/۳۳	۶۳	دمپایی	۸۹/۱۶
۴	مار	۲۸/۳	۲۴	سید	۵۵/۸۳	۴۴	هوایما	۷۹/۱۶	۶۴	کلید	۹۰
۵	ماشین	۲۹/۱۶	۲۵	موش	۵۸	۴۵	جارو	۸۰	۶۵	موز	۹۱/۶۶
۶	خط	۳۰/۸۳	۲۶	درخت	۵۸/۳۳	۴۶	پروانه	۸۰/۸۳	۶۶	تلفن	۹۱/۶۶
۷	گاز	۳۰/۸۳	۲۷	ماه	۵۹/۱۶	۴۷	کلاه	۸۱/۶۶	۶۷	موتور	۹۱/۶۶
۸	شمع	۳۱/۶۶	۲۸	تلویزیون	۶۰	۴۸	پا	۸۲/۵۰	۶۸	شلوار	۹۲/۵۰
۹	پنجره	۳۱/۶۶	۲۹	کتاب	۶۱	۴۹	شانه	۸۳/۳۳	۶۹	چاقو	۹۲/۵۰
۱۰	در	۳۵/۸۳	۳۰	مداد	۶۲/۵۰	۵۰	انگور	۸۳/۳۳	۷۰	دوچرخه	۹۳/۳۳
۱۱	انار	۳۷/۵۰	۳۱	کیف	۶۴/۱۶	۵۱	گره	۸۳/۳۳	۷۱	سیب	۹۵
۱۲	خرگوش	۴۱/۶۶	۳۲	فیل	۶۶/۶۶	۵۲	قاشق	۸۴/۱۶	۷۲	توپ	۹۸/۳۳
۱۳	قطار	۴۱/۶۶	۳۳	اسب	۶۶/۶۶	۵۳	چنگال	۸۴/۱۶	۷۳	فرش	۹۸/۳۳
۱۴	چتر	۴۳/۳۳	۳۴	بستنی	۶۸/۳۳	۵۴	خانه	۸۴/۱۶	۷۴	دست	100
۱۵	تاب	۴۴/۱۶	۳۵	خروس	۶۸/۳۳	۵۵	بادکنک	۸۵			
۱۶	شیر	۴۵	۳۶	پله	۷۰	۵۶	لیوان	۸۵			
۱۷	گاو	۴۵	۳۷	خورشید	۷۰/۸۳	۵۷	ستاره	۸۵			
۱۸	قورباغه	۴۵	۳۸	مسواک	۷۰/۸۳	۵۸	یخچال	۸۵			
۱۹	چرخ	۴۹/۱۶	۳۹	قیچی	۷۳/۳۳	۵۹	ساعت	۸۶/۶۶			
۲۰	لاکپشت	۵۱/۶۶	۴۰	پلیس	۷۳/۳۳	۶۰	صندلی	۸۶/۶۶			

درصد پاسخ‌ها را احراز نموده‌اند. در این میان آیتم «پرچم» که مواجه با آن از سنین دبستان و در کتب آموزشی رسمی شروع شده، آیتم «آدم برفی» که با توجه به شرایط آب و هوایی شهر اصفهان کمتر ساخته می‌شود، بسیار جالب توجه هستند. از مقوله وسایل نقلیه نیز آیتم «قطار» می‌تواند در این طبقه قرار بگیرد.

- اهمیت یا کاربرد کم برای کودک: آیت‌های «سب»،

«انار» در همین نتیجه به دست آمد (حدود ۴۰ درصد)، اما در مورد آیتم «هویج» این نتیجه در تضاد با نتایج عکاف زاده است (۲۱، ۲۲).

- داشتن تجربه کمتر از آیتم: این ویژگی در مورد آیت‌های «آدم برفی»، «آتش»، «پرچم»، «گاز» و «چتر» مصداق دارد. همان طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، این ۵ آیتم جزء ده آیتمی هستند که کمترین

جدول ۳. مقایسه تعداد کل آیتم‌های موجود در هر مقوله و آیتم‌هایی که معیار ۷۵ درصد را در احراز نموده‌اند

ردیف	نام مقوله	تعداد کل آیتم‌ها	تعداد آیتم‌هایی که معیار ۷۵ درصد را کسب کرده‌اند	تعداد آیتم‌هایی که معیار ۷۵ درصد را کسب نکرده‌اند
۲	اعضای بدن	۳	۳	۰
۳	پدیده‌های طبیعی	۳	۱	۲
۴	پوشاک	۴	۴	۰
۵	حیوانات	۱۲	۲	۱۰
۱	خانه و اجزای خانه	۴	۱	۳
۶	خورده‌ها	۲	۰	۲
۷	گیاهان	۲	۱	۱
۸	لوازم التحریر	۲	۰	۲
۹	لوازم خانگی	۷	۵	۲
۱۰	موارد گوناگون	۱۱	۴	۷
۱۱	میوه‌ها و سبزیجات	۵	۳	۲
۱۲	وسایل آشپزخانه	۵	۴	۱
۱۳	وسایل بازی	۳	۲	۱
۱۴	وسایل شخصی	۶	۳	۳
۱۵	وسایل نقلیه	۵	۳	۲

• انتزاعی بودن: آیتم‌های «خط»، «دختر» در این طبقه قرار دارند، که مفاهیم انتزاعی بوده است و خزانه واژگانی کودکان در این طبقه سنی بیشتر مفاهیم عینی را در بر دارد تا موارد انتزاعی (۲، ۲۴).

در مورد آیتم‌های «آب»، «بستنی»، «شمع»، «تاب»، «کیف»، «ماشین»، «خورشید» و «پلیس» که نمونه‌های شایعی بوده، کودکان ۲/۵ ساله با آن‌ها آشنایی داشته، کاربرد آن‌ها را می‌دانند و انتزاعی نیز نیستند، اما با این حال معیار ۷۵ درصد را کسب نموده‌اند. شاید عواملی همچون گویا نبودن تصویر، زاویه نامناسب تصویر، وجود یا عدم وجود حشو بافتی را مطرح نمود که تحقیق بیشتری را می‌طلبد.

با توجه به تمام این موارد، می‌توان نتیجه گرفت که آزمون بیان اسامی، اگر چه با توجه به نتایج آماری در کل جمعیت کودکان ۲/۵ ساله در سنجش این توانایی از کفایت لازم برخوردار است، اما در هنگام بررسی پاسخ‌های آزمودنی‌ها به صورت جزئی نمی‌تواند نمایان‌گر دانش بنیادین معناشناختی

«قیچی»، و «مسواک» را می‌توان جزء آیتم‌های کم اهمیت برای کودک طبقه‌بندی نمود. اگر چه کودک آن‌ها را دیده است، اما به دلیل کمتر به آن‌ها یا دور نگه داشته شدن آن‌ها از دسترس کودک (در مورد آیتم «قیچی») در هنگام نامیدن، نام آن کمتر بازایی می‌شود. آیتم‌های «ماه» و «درخت» نیز در محیط مهدکودک از اهمیت کمتری نسبت به آیتم‌های «ستاره» و «گل» که هم به عنوان تقویت کودک و هم به عنوان تزیین اتاق‌ها و نیز در انواع اشعار و ترانه‌های مهدکودک کاربرد دارند، برخوردار هستند.

• جزئی از کل بودن: آیتم‌های «در»، «پنجره» و «پله» که همگی از اجزای یک ساختمان محسوب می‌شوند، معیار ۷۵ درصد را کسب نموده‌اند. جالب این جا است که درصد پاسخ صحیح به آیتم «خانه» به میزان ۸۴/۱۶ بوده است، که در رابطه عالی‌تری (Superlative) نسبت به آیتم‌های مذکور قرار دارد (۲۳).

داده‌های این پژوهش، این چنین می‌توان استنباط کرد که در هنگام انتخاب آیتم‌های تصویری جهت آموزش اسامی به کودکان دارای میانگین ۲/۵ سال، باید به ویژگی‌هایی چون بارز بودن آیتم در مقوله مربوطه، میزان آشنایی کودک با آن آیتم به لحاظ سبک زندگی امروزه و ویژگی‌های جغرافیایی محل زندگی، سطح انتزاع آیتم، کاربرد آیتم برای کودک، جزئی یا کلی بودن آیتم و نیز ویژگی‌های تصویر نمایان‌گر آیتم توجه شود.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از مدیریت محترم سازمان بهزیستی استان و شهرستان اصفهان و تمامی دست‌اندرکاران آن سازمان به جهت صدور مجوز ورود به مهدکودک‌ها و همچنین مسئولین مهدکودک‌های مورد مراجعه و خانواده‌های کودکان مورد مطالعه به خاطر فراهم آوردن مقدمات آزمون و اساتید محترم گروه آموزشی گفتاردرمانی دانشکده علوم توان‌بخشی دانشگاه علوم پزشکی ایران، که ما را در این راه یاری دادند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

کودک در مورد اسامی باشد و معایبی دارد. هنگام طبقه‌بندی آیتم‌های این آزمون به مقولات مختلف، آزمون‌گر متوجه عدم تساوی تعداد آیتم‌ها می‌شود، که این خود امکان نتیجه‌گیری‌های بعدی را چه در پژوهش و چه در کار بالینی محدود می‌نماید. اگر چه در طی سه مطالعه‌ای که جهت تعیین روایی و پایایی این آزمون انجام شده (۲۰، ۱۱، ۱۰)، تعداد تصاویر این آزمون برای افزایش میزان پایایی آن از ۱۹۵ آیتم به ۷۴ تقلیل داده شده است. اما این امر کاهش تعداد آیتم‌ها در مقولات مختلف را به دنبال داشته است؛ به طوری که در مورد مقوله «خوردنی‌ها» و «لوازم التحریر» تنها دو آیتم وجود دارد که هیچ یک از آن‌ها معیار ۷۵ درصد را به دست نیاورده‌اند. پس آیا کودکان ۲/۵ ساله کلمه‌ای را در این دو مقوله اکتساب نکرده‌اند، یا هیچ دانشی از این دو مقوله ندارند؟ از طرف دیگر مواردی از آزمون با تصاویر سه بعدی و موارد دیگر با تصاویر دو بعدی نمایش داده شده‌اند، که شاید خود علتی برای درصدهای پایین بعضی آیتم‌ها همانند «انار» یا «بستنی» باشد. بنابراین لازم است که در آینده با توجه به داده‌های حاصل تحقیقات صورت گرفته در مورد این آزمون، تغییرات لازم در آن صورت گیرد. با این همه با توجه به

References

1. Golfam A. Principles of Grammar. Tehran: SAMT publishers, 2007.
2. Owens RE. Language Development: An Introduction. 3rd ed. Columbus: Prantice-hall, 1994.
3. Mehdipour N, Shirazi T. Evaluating Development of Expressive Words and Sentences among Farsi-Speaking children aging 18-24 months. Tehran: University of Rehabilitation and Social Welfare, 2005.
4. Luria Ar. Language and Cognition. Tehran: Farhangan Publishers, 2011.
5. Jalilehvand N. Evaluation and comparison of Linguistic Concepts in 3-to-6-year-old children. Tehran: Tehran University of Medical Sciences, 1996.
6. Jalilehvand N. Evaluation of some aspects of Speech and Language Development in a Farsi-speaking Child from the age of 2 through 36 months. 6th ed. The Congress of Iran Speech Pathology, 2002.
7. Berk LE. Child Development. 3rd ed. Hardcover: Allyn & Bacon, 1994.
8. Vygotski L. Thought and Language. Tehran: Farhangan Publishers, 1998.
9. Beech RJ, Harding L, Hilton-Jones D. Assessment in Speech and Language Therapy. 1st ed. London: Routledge, 1993.
10. Sharifiyan Z. Evaluation of the Reliability of Persian Picture Naming Test in Farsi-speaking children with the age range of 4 -5 years [dissertation]. Tehran: Tehran University of Medical Sciences, 2007.

11. Zarbizadeh Z. Evaluation of the Reliability of Persian Picture Naming Test in Farsi-speaking children with the age range of 2.5-3 years [dissertation]. Tehran: Tehran University of Medical Sciences, 2007.
12. Bolton BF. Handbook of Measurement and Evaluation in Rehabilitation. 3rd ed. USA: Aspen Publisher, Inc, 2001.
13. Alvarez B, Cueto F. Objective age of acquisition norms for a set of 328 words in Spanish. Behav Res Methods 2007; 39(3): 377-83.
14. Miranda MC, Pompeia S, Bueno OF. [A comparative study of norms for a 400 picture set between Brazilian and American children]. Rev Bras Psiquiatr 2004; 26(4): 226-33.
15. Chalard M, Bonin P, Méot A, Boyer B, Fayol M. Objective age-of-acquisition (AoA) norms for a set of 230 object names in French: Relationships with psycholinguistic variables, the English data from Morrison, et al. (1997), and naming latencies. European Journal of Cognitive Psychology 2003; 15 (2): 209-45.
16. Gall MD, Borg WR, Gall JP. Educational Research: An Introduction. 7th ed. New York: Allyn & Bacon, 2002.
17. Delavar A. Theoretical and Applied Fundamentals of Research in Human and Social Sciences. 3rd ed. Tehran: Roshd Publishers, 2005.
18. Delavar A. Research Method in Psychology and Education. 3rd ed. Tehran: Virayesh Publishers, 2005.
19. Cywocicz YM, Friedman D, Rothstein M, Snodgrass JG. Picture naming by young children: norms for name agreement, familiarity, and visual complexity. J Exp Child Psychol 1997; 65(2): 171-237.
20. Amiri Shavaki Y. Evaluation of Perception and Expression of Nouns among Normal Farsi-Speaking Children with the Age Range of 4-8 years [dissertation]. Semnan: Semnan University of Medical Sciences, 2000.
21. Darabi H, Nasr-e-Esfahani T. The Ability of Expression and Reception of Nouns Depicting Animals and Colors in three-and- a-half Children living in Isfahan-Iran [dissertation]. Isfahan: Isfahan University of Medical Sciences, 2006.
22. Abbasi Z, Bahrami T, Akkaaf Zadeh S. The Ability of 3-to-5-year-old Children in Expression and Reception of Nouns Depicting Body Parts and Clothes [dissertation]. Isfahan: Isfahan University of Medical Sciences, 2005.
23. Angel CA. Language Development and Disorders: A Case Study Approach. 1st ed. New York: Jones & Bartlett Publishers, 2009.
24. Cole M, Cole SR, Lightfoot C. The development of children. 5th ed. New York: Worth Publishers, 2004.

A descriptive analysis of responses given to persian picture naming test by 2.5 year-old children

*Modarres Zadeh A**

Received date: 09/05/2010

Accept date: 15/08/2010

Abstract

Objective: This study aimed to present a descriptive analysis of the responses given by two-and-a-half year-old Farsi-speaking children to the “Persian Picture Naming Test” carried out on a statistically significant sample of subjects.

Materials and methods: Sixty two-and-a-half-year-old children were chosen from 32 kindergartens through multiple cluster sampling method and then evaluated. The raw data obtained from the Persian Picture Naming test were analyzed on the basis of descriptive statistics (including: mean scores, standard deviation, maximum and minimum scores and percentage of correct answers).

Results: The study revealed that in the above age group the highest percentage of correct answers related to “body part” and “clothes” categories. Conversely, abstract items, items which have little practical value and items with which the subject had had little experience showed a low percentage of correct answers.

Conclusion: The persian picture naming test is a potent tool for documenting subject’s underlying knowledge of nouns in the above-mentioned age group; however this test is also lacking due to incompetencies such as the inadequate number of items in most pictorial categories and the unacceptable quality of pictures in some cases, issues which need be addressed. In addition, on basis of the statistical results of the study, the features of items suitable to be taught can be determined.

Keywords: Child, Lexical development, Expression of nouns, Picture naming test.

* MSc in Speech and Language Pathology, School of Rehabilitation, Isfahan University of Medical Sciences
Email: a.modarreszadeh@gmail.com